



## KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Kelmės rajono savivaldybės tarybai  
Kelmės rajono savivaldybės administracijai

### IŠVADA

#### DĖL KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI 3 921 534,51 EURŲ ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICINIAMS PROJEKTAMS FINANSUOTI

2023 m. balandžio 7 d. Nr. KA-4  
Kelmė

### IŽANGA

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Kelmės rajono savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo<sup>1</sup>. Kelmės rajono savivaldybės administracija 2023-03-01 raštu Nr. (7.17. E) S-578 „Dėl išvados paskolų ėmimui“ kreipėsi į Kontrolės ir audito tarnybą dėl išvados pateikimo ilgalaikės paskolos ėmimui.

Savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos, skolinimosi ir garantijų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieneri metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas *investicijų projektams* finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti<sup>2</sup>.

LR vietos savivaldos įstatyme<sup>3</sup> nustatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: sprendimų dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Vykdydama LR vietos savivaldos įstatymo ir Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų<sup>4</sup> 13.3 p. nuostatas, Tarnyba įvertino Kelmės rajono savivaldybės galimybę imti ilgalaikę **3 921 534,51** Eur paskolą projektams, finansuojamiems iš valstybės investicijų programos, savivaldybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti.

<sup>1</sup> LR vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

<sup>2</sup> LR biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 1 p.

<sup>3</sup> LR vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (nauja redakcija nuo 2023-04-01), 15 str. 2 d. 21 p.

<sup>4</sup> Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2023-03-23 sprendimas Nr. T-55.

Vertinamuoju laikotarpiu Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriumi dirba Stasys Jokubauskas. Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius. Skyriaus vedėja vertinamuoju bei vertinimo atlikimo laikotarpiu dirba Vida Sinkevičienė.

Su Išvada galima susipažinti Savivaldybės interneto puslapyje adresu [www.kelme.lt](http://www.kelme.lt)

## VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

**Vertinimo tikslas:** įvertinti, ar Kelmės rajono savivaldybė turi galimybę imti ilgalaikę **3 921 534,51** Eur paskolą projektams, finansuojamiems iš savivaldybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, įgyvendinti.

**Vertinamas subjektas** – Kelmės rajono savivaldybės administracija, identifikavimo kodas 188768730. Audituojamo subjekto adresas: Vytauto Didžiojo g. 58, LT-86161 Kelmė.

**Vertinamas laikotarpis** – 2023 metai.

**Vertinimo kriterijai.** Skolinimosi teisėtumas vertintas analizuojant atitiktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2023 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas<sup>5</sup>,
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas<sup>6</sup>,
- Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas<sup>7</sup>,
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas<sup>8</sup>;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės<sup>9</sup>;
- Savivaldybės administracijos finansų skyriaus tvarkomi Savivaldybės išdo buhalterinės apskaitos dokumentai.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už auditui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Atliekant vertinimą, buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitinės procedūras.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu paimtų paskolų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka.

## VERTINIMO REZULTATAI

### 1. Kelmės rajono savivaldybės skolos limitas nebus viršytas

LR biudžeto sandaros įstatyme<sup>10</sup> numatyta, kad savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali: imti iš vidaus kreditorių arba užsienio kreditorių ilgalaike (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas **investicijų projektams** finansuoti ir ankstesniems skolinimams įsipareigojimams vykdyti.

<sup>5</sup> Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (nauja redakcija nuo 2023-04-01).

<sup>6</sup> Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

<sup>7</sup> Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas 2022 m. lapkričio 22 d. Nr. XIV-1556.

<sup>8</sup> Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289 (Lietuvos Respublikos Seimas, Konstitucinis įstatymas Nr. [XIV-1760](#), 2022-12-23, paskelbta TAR 2022-12-30, i. k. 2022-27575).

<sup>9</sup> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2022-01-01 nutarimo Nr. 304 redakcija).

<sup>10</sup> LR biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 1 p.

Savivaldybių skolinimosi taisyklių<sup>11</sup> 4 p. nurodo, kad Savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų:

4.1. savivaldybės **skolos** limitu, į kurį įskaitomi visi savivaldybės priimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis; finansinės nuomos (lizingo) sutartis (tarp jų valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis, jeigu jos teisės aktų, reglamentuojančių viešojo ir privataus sektorių partnerystę, nustatyta tvarka laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis, ir veiklos nuomos sutartis, kurios pagal finansų ministro patvirtintus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis); kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus:

LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 str. 6 d. nurodo, kad Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų (Vilniaus miesto savivaldybės – 75 procentų) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams *prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusiu metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų*, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Lietuvos Respublikos Seimas yra patvirtinęs savivaldybių skolinimosi limitų dydžius 2023 metams. Skolinimosi rodiklių skaičiavimo pagrindu laikomos Lietuvos Respublikos 2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 5 priede prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Minėtame 5 priede nurodytos prognozuojamos Savivaldybės biudžeto pajamos- *24 340,0 tūkst. eurų*. 2022 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, **išskyrus** pajamas iš gyventojų pajamų mokesčio ir valstybės biudžeto dotacijas, suma<sup>12</sup> – 3 980,1 tūkst. eurų.

*Taigi, rodiklis, pagal kurį skaičiuojami skolinimosi ir skolos limitai (toliau-Skolinimosi rodiklis), sudaro 28 320,1 tūkst. eurų. Savivaldybės skola* (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) **negali viršyti 60 procentų**, t.y., *16 992,06 tūkst. eurų*.

*Paėmus naują paskolą (3 921 534,51 eurų), Kelmės rajono savivaldybės skola pagal visus įsipareigojamuosius skolos dokumentus savivaldybės skola sudarys 8427,3 (4325,8+180+844,5+3 077,00) tūkst. eurų arba 29,76 proc.*

**2. Imama 844 534,51 eurų paskola neįtakos Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi limitu; Savivaldybių fiskalinės drausmės laikymosi taisyklių skaičiuoklė leidžia Kelmės rajono savivaldybei taikyti finansinio lankstumo taisyklę.**

Savivaldybių skolinimosi taisyklių<sup>13</sup> 4 p. nurodo, kad Savivaldybė skolindamasi įvertina, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų:

<sup>11</sup> LRV 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 (redakcija nuo 2023-03-14).

<sup>12</sup> Kelmės rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys.

<sup>13</sup> LRV 2004 m. kovo 26 d. nutarimas Nr. 345 (redakcija nuo 2023-03-14).

4.2. savivaldybės **grynojo** skolinių įsipareigojimų pokyčio limito (kai toks limitas nustatytas), į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetinėmis metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų (pagal Taisyklių 4.1.1–4.1.3 papunkčiuose nurodytus dokumentus) **sumų skirtumas** biudžetinių metų pabaigoje;

*Patvirtintame 2023 m. Savivaldybės biudžete<sup>14</sup> ilgalaikių paskolų grąžinimui numatyta 866 680,24 eurų, 2023-02-28 nepaimtos paskolos likutis yra 22 065,49 eurų, todėl planuojama imti paskola (844 534,51 eurų) neviršys grynojo skolinimosi sumos.*

*Savivaldybių fiskalinės drausmės laikymosi taisyklių skaičiuoklė leidžia Kelmės rajono savivaldybei taikyti finansinio lankstumo taisyklę.*

### 3. Būtina patikslinti ir įvertinti savivaldybės prisidėjimo dalį – paskolos dydį.

Savivaldybės administracija nurodė projektus, kuriems vykdyti reikalinga paskola. Lentelėje pateikiama informacija apie numatomus finansuoti projektus iš naujos paskolos.

Eil. Nr.	Programa	Klasifikacijos kodas	Įstaigos pavadinimas	Kokiam objektui skirtos lėšos	Nauja paskola iš viso	Iš jų:		Projektas finansuojamas	
						Kitiems projektams	ES tinkamoms išlaidoms		
1	1 Ekonominės aplinkos ir investicijų programa	8	Savivaldybės administracija	Kelmės dvaro ansamblio parko sutvarkymas ir pritaikymas visuomenės poreikiams	25000,00		25000,00	ES lėšos	
2	2 Infrastruktūros ir gyvenamosios aplinkos programa	6	Savivaldybės administracija	Kelmės miesto apšvietimo tinklų modernizavimas	200384,17	12384,17	188000,00	ES lėšos	
3		6	Savivaldybės administracija	Nuotekų tinklų plėtra Kelmės aglomeracijoje (II etapas)	500000,00	500000,00		ES lėšos	
4		6	Savivaldybės administracija	Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamų centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų Kelmės mieste	60000,00	60000,00		VB lėšos	
5		6	Savivaldybės administracija	Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra bei inventorizavimas Kelmės rajone	2943950,34	79950,34	2864000,00	ES lėšos	
6		7	Savivaldybės administracija	Saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas ant Kelmės ligoninės pastato stogo	38600,00	38600,00		VB lėšos	
7		10	Liolių socialinės globos namai	Saulės fotovoltinės elektrinės įrengimas biudžetinėje įstaigoje Liolių socialinės globos namuose	53600,00	53600,00		VB lėšos	
8		3 Kultūros ir sporto programa	8	Kelmės krašto muziejus	Kelmės dvaro rūmų vidaus patalpų restauravimas ir naujos ekspozicijos įrengimas	100000,00	100000,00		VB lėšos

<sup>14</sup> Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2023-01-26 sprendimas Nr. T-25.

		Viso:	3921534,5	844534,51	3077000,0
--	--	-------	-----------	-----------	-----------

Projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos (toliau – ES) ir kitos paramos lėšų, ***kuriuos įgyvendina kitos savivaldybės įmonės (įstaigos)***, lėšų pervedimo tvarkos aprašo<sup>15</sup> 9 p. nurodo, kad Kelmės rajono savivaldybės administracija, laikantis Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos ir skolinimosi limitų ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą, **savo daliai** prisidėti gali imti ilgalaikes paskolas iš bankų ar kitų finansinių institucijų. 11 p. nurodo, kad Kelmės rajono savivaldybės administracija prisidėti **savo daliai prie bendrai finansuojamo projekto, ilgalaikę paskolą gali imti ne didesnei sumai nei numatyta investicijų projekte.**

Kelmės rajono savivaldybės projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos ir kitos paramos lėšų, valdymo tvarkos aprašo<sup>16</sup> 46 p. nurodo, kad Apskaitos skyrius, SPI skyrius ir Finansų skyrius yra atsakingi už nuosavo indėlio dalies sumokėjimo organizavimą paramos sutartyje nustatytais proporcijomis. Netinkamas finansuoti, tačiau projektui įgyvendinti būtinas išlaidas pareiškėjas ir (ar) partneriai turi apmokėti **nuosavomis lėšomis pagal nustatytą tvarką.** Jeigu projekto įgyvendinimo metu patirtos išlaidos pripažįstamos netinkamomis finansuoti, projekto vadovas informuoja SPI skyriaus vedėją ir kartu su juo rengia atitinkamo Savivaldybės tarybos sprendimo projektą.

***Vertinimo metu nustatyta, kad prašomos paskolos dydis ne visais atvejais atitinka investiciniuose projektuose nurodytą savivaldybės prisidėjimo iš paskolos dalį.***

Atkreipiame dėmesį, kad už paskolos naudojimo **teisėtumą** atsakinga Kelmės rajono savivaldybės administracija.

## REKOMENDACIJOS

***Rekomenduojame Savivaldybės vykdomajai institucijai:***

- ***siekiant užtikrinti, kad projektuose, kuriuos įgyvendina UAB Kelmės vanduo, paskolos dalis neviršytų investiciniame projekte nurodytos savivaldybės prisidėjimo dalies, perskaičiuoti savivaldybės dalį, įvertinant jau pervestus asignavimus.***
- ***užtikrinti, kad, vadovaujantis Kelmės rajono savivaldybės projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos ir kitos paramos lėšų, valdymo tvarkos aprašo 46 p. nuostatomis, netinkamoms finansuoti išlaidoms, aiškiai įvardijant netinkamų išlaidų atsiradimo priežastis, būtų rengiamas atskiras ir konkrečiai tam projektui skirtas Tarybos sprendimas .***

Informaciją apie rekomendacijos įgyvendinimą prašome pateikti iki 2023-05-26.

## IŠVADA

Kelmės rajono savivaldybės 2023 metų skolinimosi limitai, įtakojantys naujų paskolų ėmimą – Savivaldybės skolos bei metinio grynojo skolinimosi bei finansinio lankstumo taisyklė leidžia prisiimti planuojamus Savivaldybės skolinius įsipareigojimus. **Tačiau prašomos paskolos dydžiai turi būti peržiūrimi.**

<sup>15</sup> Patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. A- 944.

<sup>16</sup> Patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. A- 974

Kol nebus pasirašyta finansavimo sutartis „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra bei inventorizavimas Kelmės rajone“ (kitaip-Kelmės miesto nuotekų valymo įrenginių išplėtimas/rekonstrukcija), skolinimasis, taikant finansinio lankstumo taisyklę, nėra galimas.

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Bružienė